

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

**στα μέλη των ομάδων εργασίας που συγκροτούν
το δίκτυο ανταλλαγής απόψεων και ιδεών για**

**ΤΗΝ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
ΣΤΟΝ 21^ο ΑΙΩΝΑ**

ΑΣΤΕΡΑΣ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ, 19 Μαρτίου 2001

Θέμα: Προοδευτική Διακυβέρνηση

Τα νέα μέσα που προσφέρει η τεχνολογία της επικοινωνίας μεταβάλλουν τον πλανήτη μας από έναν αχανή χώρο με απρόσιτους ορίζοντες σε μια παγκόσμια γειτονιά. Συγχρόνως, η οικονομική δραστηριότητα σε μια χώρα επιδρά ταχύτατα σε άλλες, ακόμη και απομακρυσμένες, ενώ η σταδιακή κατάργηση συνόρων και εμποδίων εντείνει την παγκοσμιοποίηση.

Οι πολιτικές αλλαγές των τελευταίων δεκαετιών σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και οι βίαιες συγκρούσεις που εκτυλίσσονται σε πολλά σημεία του πλανήτη, βρίσκονται στη βάση των μεγάλων μεταναστευτικών ρευμάτων της εποχής μας. Άνθρωποι διαφορετικών λαών και πεπτοιθήσεων έρχονται, μαζικά και ατομικά, σε επαφή μεταξύ τους.

Πώς θα μπορέσουν να επικοινωνήσουν με σεβασμό ο ένας για το πρόσωπο του άλλου; Πώς οι διαφορές τους θα λειτουργήσουν δημιουργικά και δεν θα γίνουν αιτία τριβών και συγκρούσεων;

Σ' αυτά τα μεγάλα προβλήματα της εποχής καλείται να δώσει απάντηση η προοδευτική διακυβέρνηση.

I.

Η διασφάλιση της διαφορετικότητας σε έναν κόσμο που αλλάζει με ραγδαίους ρυθμούς αποτελεί καίριο αίτημα για την προοδευτική διακυβέρνηση. Το αίτημα αυτό ανταποκρίνεται στην ανάγκη της διαρκούς ενίσχυσης των δικαιωμάτων καθενός σε μια ανοικτή κοινωνία ελευθερίας και αλληλεγγύης.

Η διαφορετικότητα συνδέεται άρρηκτα τόσο με την υπόθεση των δικαιωμάτων όσο και με την κοινωνική αλληλεγγύη. Αυτό το μήνυμα πρέπει να περάσουμε. Ο σεβασμός του «άλλου» σε μια κοινωνία με δικαιώματα και αλληλεγγύη δεν είναι «παραχώρηση»: είναι ζωτικός όρος για την ύπαρξή της, και αυτό πρέπει να το συνειδητοποιήσουμε όλοι.

Η διαφορετικότητα φαίνεται να απειλείται στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης με την ομογενοποίηση των επικοινωνιακών πρακτικών και προτύπων που συνοδεύουν

την τελευταία. Αρκεί να σκεφθούμε τη διάδοση ενιαίας γλώσσας, ενιαίων κωδίκων και κοινών προτύπων σε βάρος των ιδιαιτεροτήτων κάθε πολιτισμού.

Η σχέση αντιπαράθεσης “διαφορετικότητα εναντίον παγκοσμιοποίησης” δεν είναι ωστόσο μονόδρομος. Μπορεί να αλλάξει και να μετατραπεί σε αρμονική σχέση, αν ιδίως προβάλλουμε ένα κρίσιμο στοιχείο: Η επικοινωνία αποδεικνύεται σήμερα κατ’ εξοχήν δημιουργική διεργασία, όταν συνδέει τους διαφορετικούς, όσους δηλαδή έχουν αναπτύξει ιδιαίτερες ταυτότητες και στυλ ζωής και έχουν να “δώσουν” κάτι από τη διαφορετικότητά τους στον άλλο. Η επικοινωνία στο πλαίσιο μιας ισοπεδωτικής ομοιομορφίας θα οδηγούσε σε μια μηχανιστική κοινωνία, στην οποία η αυτονομία του ατόμου δεν θα είχε πια θέση. Η διαφορετικότητα αποτελεί ανάχωμα σε μια ισοπεδωτική επικοινωνία.

Η σκέψη αυτή οδηγεί στο εξής συμπέρασμα: ενώ στο παρελθόν η διαφορετικότητα ήταν αποτέλεσμα του απομονωτισμού, σήμερα αποτελεί προνομιακό αντικείμενο πολιτικής. Δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι η νεοφιλελεύθερη

πολιτική ευνοείται από την καταθλιπτική ομοιομορφία του homo economicus, μια ομοιομορφία ξένη προς την ιδιαιτερότητα των πολιτισμικών προτύπων. Η προοδευτική πολιτική αναδεικνύει τη διαφορετικότητα.

Η παγκοσμιοποίηση δεν είναι μια γραμμική διαδικασία ισοπέδωσης της διαφορετικότητας. Ενώ η παγκοσμιοποίηση στο σύνολό της συνιστά μια αυθόρμητη και ασυντόνιστη διαδικασία που προωθείται από τις δυνάμεις της αγοράς, οι επιμέρους όψεις της, οι “περιφερειακές ολοκληρώσεις”, συνιστούν ελεγχόμενα πολιτικά φαινόμενα. Το γεγονός αυτό αποτελεί πλεονέκτημα για τη διατήρηση της διαφορετικότητας.

Πρέπει, εξάλλου, να συνεκτιμήσουμε δύο θετικά και ένα αρνητικό στοιχείο στη διαδικασία της παγκοσμιοποίησης και να δράσουμε ανάλογα. Τα θετικά στοιχεία είναι :

- α) Η τάση ενίσχυσης των αποκεντρωμένων πρωτοβουλιών σε τοπικό επίπεδο που ευνοείται σημαντικά από τις νέες τεχνολογίες.

β) Η εύκολη αξιοποίηση στοιχείων διαφορετικής κουλτούρας, χάρις στην δυνατότητα πρόσβασης σε ένα μεγάλο όγκο πληροφοριών που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία.

Απέναντι σε αυτά τα δύο θετικά στοιχεία προβάλλει ως αρνητικό η εύκολη μετατροπή της διαφορετικής κουλτούρας σε απλή “μόδα”. Στοιχείο που υιοθετείται κάποτε πρόσκαιρα με επιφανειακό τρόπο, χωρίς να οδηγεί όμως σε πραγματική ενίσχυση της διαφορετικότητας μέσα σε ένα κοινό πολυπολιτισμικό περιβάλλον.

Η διαφορετικότητα πρέπει να υπηρετεί την ουσιαστική επικοινωνία που διαφέρει από μια απλή μετάδοση πληροφοριών, στο πλαίσιο ενός κοινού χώρου συμβίωσης. Την υπερασπιζόμαστε λοιπόν, γιατί εμπλουτίζει τη γνώση και την εμπειρία μας για τον κόσμο, γιατί μας ανοίγει νέες δυνατότητες και όχι για να χωρίσουμε από τον “άλλο”.

II

Η ένταση και η πίεση των μεταναστευτικών ρευμάτων σε παγκόσμιο επίπεδο οφείλεται στην ανάγκη για επιβίωση και

στην αναζήτηση καλύτερων όρων ζωής μακριά από την πατρική γη. Η πραγματικότητα αυτή δημιουργεί μία εκρηκτική δημογραφική, κοινωνική και πολιτική δυναμική.

Κάθε μεταναστευτική πολιτική πρέπει εν πρώτοις να λαμβάνει υπόψη τις αιτίες που προκαλούν και εντείνουν το φαινόμενο. Έτσι, η αναδιάταξη των οικονομικών λειτουργιών που έφερε η παγκοσμιοποίηση μέσω της κατάργησης των συνόρων στην κυκλοφορία των αγαθών και των κεφαλαίων αποτελεί βασική αιτία της έντασης του φαινομένου. Αλληπάλληλα κύματα μεταναστών κατευθύνονται έτσι προς τις χώρες όπου συγκεντρώνεται η οικονομική δραστηριότητα και ο πλούτος.

Άλλη βασική αιτία είναι η πολιτική αστάθεια και οι διεθνείς κρίσεις που προκαλούν έξοδο μεγάλου αριθμού πολιτικών προσφύγων, οι οποίοι καταλήγουν τις περισσότερες φορές εκ των πραγμάτων να γίνουν μετανάστες. Αυτοί συγκεντρώνονται συνήθως στις χώρες του πλανήτη που παρέχουν περισσότερα εχέγγυα ασφάλειας, ελευθερίας και ευημερίας.

Το φαινόμενο αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της εποχής μας ιδίως για τις ανεπτυγμένες χώρες. Μία πρόκληση, η οποία αναμένεται να προσλάβει ολοένα και πιο έντονες διαστάσεις τα χρόνια που έρχονται. Ελπίζω βέβαια να μην φθάσουμε -όπως προσφυώς λέγεται- στο σημείο άλλοι άνθρωποι να μην τρώνε και άλλοι να μην κοιμούνται.

Πρώτη μέριμνα είναι η αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης αλλά και των παράνομων δραστηριοτήτων που συνδέονται με αυτήν, όπως η λαθρεμπορία και η εμπορία ανθρωπίνων όντων. Για το σκοπό αυτό είναι επιβεβλημένη η συνεργασία με τις χώρες προέλευσης.

Είναι απαράδεκτη η επανεμφάνιση στις μέρες μας της ανθρωπίνης δουλείας, τη στιγμή μάλιστα που η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελεί οικουμενικό αίτημα, να υπάρχουν άνθρωποι που στερούνται τη δυνατότητα να ορίσουν τον ίδιο τον εαυτό τους. Η πολιτική μας πρέπει λοιπόν να αποσκοπεί σταθερά στη δημιουργία οργανωμένων και νομίμων διαύλων μετανάστευσης.

Μια προοδευτική διακυβέρνηση πρέπει να αποβλέπει στην ανθρωποκεντρική αντιμετώπιση της μετανάστευσης. Η μετανάστευση αποτελεί άλλωστε για κάθε σύγχρονη κοινωνία μία στιγμή δοκιμασίας. Πρέπει, γι' αυτό, η πολιτεία και η κοινωνία να είναι εξοπλισμένες με πρόσφορους μηχανισμούς για να διευθετούν απρόβλεπτες αλλαγές, εντάσεις και ανατροπές στον οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και τελικά πολιτικό ιστό μιας χώρας.

Η απόδοση των δεινών μιας κοινωνίας, από την έκπτωση των ηθών έως την αύξηση της εγκληματικότητας, στους ξένους αποτελεί εκδήλωση ξενοφοβική, κάποτε μάλιστα και ρατσιστική. Για τους λόγους αυτούς ορισμένοι πιστεύουν ότι οι ξένοι συνιστούν απειλή. Η ενσωμάτωσή τους αποδεικνύεται έτσι διεργασία εξαιρετικά δυσχερή, σύνθετη και όχι απαλλαγμένη κινδύνων. Όμως, όλοι αυτοί οι άνθρωποι είναι πια εδώ, ζουν ανάμεσά μας. Χρησιμοποιούν τα ίδια μέσα για την επιβίωση και την προκοπή τους.

Το κύριο διακύβευμα για μια προοδευτική διακυβέρνηση συνίσταται στη διαμόρφωση μίας κατάλληλης πολιτικής για την ενσωμάτωση των αλλοδαπών στην κοινωνία μιας χώρας

και την εγγύηση ενός minimum καθεστώτος απόλαυσης δικαιωμάτων για τους μετανάστες.

Ζωτικοί παράγοντες για την επιτυχία της μεταναστευτικής πολιτικής είναι:

- οι βιώσιμες συνθήκες και η ανεκτική συμπεριφορά των πολιτών της φιλοξενούσας χώρας, καθώς και
- η θετική παρουσίαση των πλεονεκτημάτων μιας πλουραλιστικής κοινωνίας εκ μέρους των πολιτικών ηγετών και των διαμορφωτών της κοινής γνώμης.

Τέλος, η μετακίνηση πληθυσμιακών ομάδων και τα μεταναστευτικά ρεύματα μπορούν με προσεκτική αντιμετώπιση να μετατραπούν σε σημαντικό εφαλτήριο περιφερειακής οικονομικής αλλά και κοινωνικής ανάπτυξης τόσο των χωρών προέλευσης όσο και των χωρών υποδοχής.

Προκειμένου να συγκρατήσουν το μεταναστευτικό ρεύμα φυγής, οι χώρες προέλευσης, οι οποίες είναι συνήθως αναπτυσσόμενες, έχουν ανάγκη σύντονης και βιώσιμης αναπτυξιακής ώθησης. Οι άνθρωποι θα κρατηθούν έτσι στον

τόπο τους. Γι' αυτό απαιτούνται κίνητρα. Ορισμένες φορές θα αρκούσαν μάλιστα ακόμη και στοιχειώδη.

Οι χώρες υποδοχής, έχοντας αποσπάσει τη συναίνεση εκ μέρους των ντόπιων κοινωνικών εταίρων για ενσωμάτωση, μπορούν να απαντήσουν ικανοποιητικά σε ανάγκες της αγοράς εργασίας για ειδικευμένο και ανειδίκευτο προσωπικό. Μπορούν ακόμη να δημιουργήσουν ευπρόσδεκτες ευκαιρίες επικοινωνίας σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον.

III

Αυτό ακριβώς είναι και το τελικό ζητούμενο για μια προοδευτική διακυβέρνηση: με ποιές πολιτικές επιλογές θα δημιουργήσουμε ευνοϊκές προϋποθέσεις για ουσιαστική επικοινωνία μεταξύ ανθρώπων διαφορετικής κουλτούρας και πώς θα μετατρέψουμε τις αιτίες σύγκρουσης σε αφορμές δημιουργίας.

Σε ένα κόσμο που κινδυνεύει από ισοπεδωτική ομοιομορφία κοινών προτύπων και απειλείται από αλληπάλληλα κύματα μετανάστευσης, καλούμαστε να ανταποκριθούμε, έχοντας

στο κέντρο του σχεδιασμού μας και της δράσης μας τον άνθρωπο και την ειρηνική προκοπή των κοινωνιών μας.-

Πριν από 6 μήνες περίπου στην εθνική γιορτή της 28ης Οκτωβρίου
την προσοχή της κοινής γνώμης στράφηκε στο ερώτημα.
— Μωρεϊ ένα παιδί σε βανών μετασχηματισμών που μοιάζει με εξηλεκτρισμένο
οχημαίο να είναι ο σηματοφόρος του οχημαίου σε ωρεία του
των μαθητών. Η ωρεοφυαία της κοινής γνώμης σεωάσθηκε

Αρχείο

Θέμα: Προοδευτική Διακυβέρνηση
Θεωρία, αλλά και μια ισχυρή μειοψηφία υποστήριξε την αντίθετη
απόψη. Αυτή είναι η αιτία του αυξημένου ωρεία του, που
αφορά τα ερωτήματα που διασφαλισμού του σεωάσθηκε

Τα νέα μέσα που προσφέρει η τεχνολογία της επικοινωνίας
μεταβάλλουν τον πλανήτη μας από έναν **αχανή χώρο** με
απρόσιτους ορίζοντες σε μια παγκόσμια γειτονιά.
Συγχρόνως, η οικονομική δραστηριότητα σε μια χώρα
επιδρά ταχύτατα σε άλλες, **ακόμη και απομακρυσμένες**, ενώ
η σταδιακή κατάργηση συνόρων και εμποδίων **εντείνει** την
παγκοσμιοποίηση.

Οι πολιτικές αλλαγές των τελευταίων δεκαετιών σε
παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και οι βίαιες συγκρούσεις που
εκτυλίσσονται σε πολλά σημεία του πλανήτη, βρίσκονται στη
βάση των μεγάλων μεταναστευτικών ρευμάτων της εποχής
μας. Άνθρωποι διαφορετικών λαών και πεπτοιθήσεων
έρχονται, μαζικά και ατομικά, σε επαφή μεταξύ τους.

Πώς θα μπορέσουν να επικοινωνήσουν με σεβασμό ο ένας
για το πρόσωπο του άλλου; Πώς οι διαφορές τους θα
λειτουργήσουν δημιουργικά και δεν θα γίνουν αιτία τριβών
και συγκρούσεων;

Η μετα-
ναστευτική
αιτία
ερωτώ-
σεως της
— Η διακο-
ρηκτική
σημείωση
δεδο-
μενη κοινω-
νία του
ένοχου
ας ωρεο-
ομωσθη-
ση.
Οόμια
φόρος είναι
σηματοφο-
ρος ενός
προσώπου
αυτοαυ-
τεται και
αφέσει να
αμύνεται;
απομακρ-
φόρος θα-
αυαίου
αυτοαυ-
του αρε-
του αρε-
μου και
χρίσους
δέφους
έγω
αποσείω
το δωρε-
ρο. Δη-
μασφορά
αφών του
αυτοόμου
αφισούται
1 και δεν
αφώνου
είχου.

στο κέντρο του σχεδιασμού μας και της δράσης μας τον άνθρωπο και την ειρηνική προκοπή των κοινωνιών μας.-

X

Ευχομαι μαζί εωιτυχία.

X Τα προβλήματα έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον
για την Ελλάδα

— Ευχ. Πρω

τόπο τους. Γι' αυτό απαιτούνται κίνητρα. Ορισμένες φορές θα αρκούσαν μάλιστα ακόμη και στοιχειώδη.

Οι χώρες υποδοχής, έχοντας αποσπάσει τη συναίνεση εκ μέρους των ντόπιων κοινωνικών εταίρων για ενσωμάτωση, μπορούν να απαντήσουν ικανοποιητικά σε ανάγκες της αγοράς εργασίας για ειδικευμένο και ανειδίκευτο προσωπικό. Μπορούν ακόμη να δημιουργήσουν ευπρόσδεκτες ευκαιρίες επικοινωνίας σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον.

III

Αυτό ακριβώς είναι και το τελικό ζητούμενο για μια προοδευτική διακυβέρνηση: με ποιές πολιτικές επιλογές θα δημιουργήσουμε ευνοϊκές προϋποθέσεις για ουσιαστική επικοινωνία μεταξύ ανθρώπων διαφορετικής κουλτούρας και πώς θα μετατρέψουμε τις αιτίες σύγκρουσης σε αφορμές δημιουργίας.

Σε ένα κόσμο που κινδυνεύει από ισοπεδωτική ομοιομορφία κοινών προτύπων και απειλείται από αλληπάλληλα κύματα μετανάστευσης, καλούμαστε να ανταποκριθούμε, έχοντας

και την εγγύηση ενός minimum καθεστώτος απόλαυσης δικαιωμάτων για τους μετανάστες.

Ζωτικοί παράγοντες για την επιτυχία της μεταναστευτικής πολιτικής είναι:

- οι βιώσιμες συνθήκες και η ανεκτική συμπεριφορά των πολιτών της φιλοξενούσας χώρας, καθώς και
- η θετική παρουσίαση των πλεονεκτημάτων μιας πλουραλιστικής κοινωνίας εκ μέρους των πολιτικών ηγετών και των διαμορφωτών της κοινής γνώμης.

Τέλος, η μετακίνηση πληθυσμιακών ομάδων και τα μεταναστευτικά ρεύματα μπορούν με προσεκτική αντιμετώπιση να μετατραπούν σε σημαντικό εφαλτήριο περιφερειακής οικονομικής αλλά και κοινωνικής ανάπτυξης τόσο των χωρών προέλευσης όσο και των χωρών υποδοχής.

Προκειμένου να συγκρατήσουν το μεταναστευτικό ρεύμα φυγής, οι χώρες προέλευσης, οι οποίες είναι συνήθως αναπτυσσόμενες, έχουν ανάγκη σύντονης και βιώσιμης αναπτυξιακής ώθησης. Οι άνθρωποι θα κρατηθούν έτσι στον

Μια προοδευτική διακυβέρνηση πρέπει να αποβλέπει στην ανθρωποκεντρική αντιμετώπιση της μετανάστευσης. Η μετανάστευση αποτελεί άλλωστε για κάθε σύγχρονη κοινωνία μία στιγμή δοκιμασίας. Πρέπει, γι' αυτό, η πολιτεία και η κοινωνία να είναι εξοπλισμένες με πρόσφορους μηχανισμούς για να διευθετούν απρόβλεπτες αλλαγές, εντάσεις και ανατροπές στον οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό και τελικά πολιτικό ιστό μιας χώρας.

Η απόδοση των δεινών μιας κοινωνίας, από την έκπτωση των ηθών έως την αύξηση της εγκληματικότητας, στους ξένους αποτελεί εκδήλωση ξενοφοβική, κάποτε μάλιστα και ρατσιστική. Για τους λόγους αυτούς ορισμένοι πιστεύουν ότι οι ξένοι συνιστούν απειλή. Η ενσωμάτωσή τους αποδεικνύεται έτσι διεργασία εξαιρετικά δυσχερής, σύνθετη και όχι απαλλαγμένη κινδύνων. Όμως, όλοι αυτοί οι άνθρωποι είναι πια εδώ, ζουν ανάμεσά μας. Χρησιμοποιούν τα ίδια μέσα για την επιβίωση και την προκοπή τους.

Το κύριο διακύβευμα για μια προοδευτική διακυβέρνηση συνίσταται στη διαμόρφωση μίας κατάλληλης πολιτικής για την ενσωμάτωση των αλλοδαπών στην κοινωνία μιας χώρας

Το φαινόμενο αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της εποχής μας ιδίως για τις ανεπτυγμένες χώρες. Μία πρόκληση, η οποία αναμένεται να προσλάβει ολοένα και πιο έντονες διαστάσεις τα χρόνια που έρχονται. Ελπίζω βέβαια να μην φθάσουμε -όπως προσφυώς λέγεται- στο σημείο άλλοι άνθρωποι να μην τρώνε και άλλοι να μην κοιμούνται.

Πρώτη μέριμνα είναι η αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης αλλά και των παράνομων δραστηριοτήτων που συνδέονται με αυτήν, όπως η λαθρεμπορία και η εμπορία ανθρωπίνων όντων. Για το σκοπό αυτό είναι επιβεβλημένη η συνεργασία με τις χώρες προέλευσης.

Είναι απαράδεκτη η επανεμφάνιση στις μέρες μας της ανθρωπίνης δουλείας, τη στιγμή μάλιστα που η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελεί οικουμενικό αίτημα, *είναι απαραίτητο* να υπάρχουν άνθρωποι που στερούνται τη δυνατότητα να ορίσουν τον ίδιο τον εαυτό τους. Η πολιτική μας πρέπει λοιπόν να αποσκοπεί σταθερά στη δημιουργία οργανωμένων και νομίμων διαύλων μετανάστευσης.

στην αναζήτηση καλύτερων όρων ζωής μακριά από την πατρική γη. Η πραγματικότητα αυτή δημιουργεί μία εκρηκτική δημογραφική, κοινωνική και πολιτική δυναμική.

Κάθε μεταναστευτική πολιτική πρέπει εν πρώτοις να λαμβάνει υπόψη τις αιτίες που προκαλούν και εντείνουν το φαινόμενο. Έτσι, η αναδιάρθρωση των οικονομικών λειτουργιών που έφερε η παγκοσμιοποίηση μέσω της κατάργησης των συνόρων στην κυκλοφορία των αγαθών και των κεφαλαίων αποτελεί βασική αιτία της έντασης του φαινομένου. Αλληπάλληλα κύματα μεταναστών κατευθύνονται έτσι προς τις χώρες όπου συγκεντρώνεται η οικονομική δραστηριότητα και ο πλούτος.

Άλλη βασική αιτία είναι η πολιτική αστάθεια και οι διεθνείς κρίσεις που προκαλούν έξοδο μεγάλου αριθμού πολιτικών προσφύγων, οι οποίοι καταλήγουν τις περισσότερες φορές εκ των πραγμάτων να γίνουν μετανάστες. Αυτοί συγκεντρώνονται συνήθως στις χώρες του πλανήτη που παρέχουν περισσότερα εχέγγυα ασφάλειας, ελευθερίας και ευημερίας.

β) Η εύκολη αξιοποίηση στοιχείων διαφορετικής κουλτούρας, χάρις στην δυνατότητα πρόσβασης σε ένα μεγάλο όγκο πληροφοριών που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία.

Απέναντι σε αυτά τα δύο θετικά στοιχεία προβάλλει ως αρνητικό η εύκολη μετατροπή της διαφορετικής κουλτούρας σε απλή "μόδα". Στοιχείο που υιοθετείται κάποτε πρόσκαιρα με επιφανειακό τρόπο, χωρίς να οδηγεί όμως σε πραγματική ενίσχυση της διαφορετικότητας μέσα σε ένα κοινό πολυπολιτισμικό περιβάλλον.

Η διαφορετικότητα πρέπει να υπηρετεί την ουσιαστική επικοινωνία που διαφέρει από μια απλή μετάδοση πληροφοριών, στο πλαίσιο ενός κοινού χώρου συμβίωσης. Την ^{τη διαφορετικότητα} υπερασπιζόμαστε λοιπόν, γιατί εμπλουτίζει τη γνώση και την εμπειρία μας για τον κόσμο, γιατί μας ανοίγει νέες δυνατότητες και όχι για να χωρίσουμε από τον "άλλο".

*Κυρίες και κύριοι
Ας οχολιάσω το δεύτερο θέμα της συνάντησης*

Η ένταση και η πίεση των μεταναστευτικών ρευμάτων σε παγκόσμιο επίπεδο οφείλεται στην ανάγκη για επιβίωση και

πολιτική ευνοείται από την καταθλιπτική ομοιομορφία του homo economicus, μια ομοιομορφία ξένη προς την ιδιαιτερότητα των πολιτισμικών προτύπων. Η προοδευτική πολιτική αναδεικνύει τη διαφορετικότητα.

Η παγκοσμιοποίηση δεν είναι μια γραμμική διαδικασία ισοπέδωσης της διαφορετικότητας. Ενώ η παγκοσμιοποίηση στο σύνολό της συνιστά μια αυθόρμητη και ασυντόνιστη διαδικασία που προωθείται από τις δυνάμεις της αγοράς, οι επιμέρους όψεις της, οι “περιφερειακές ολοκληρώσεις”, συνιστούν ελεγχόμενα πολιτικά φαινόμενα. Το γεγονός αυτό αποτελεί πλεονέκτημα για τη διατήρηση της διαφορετικότητας.

Πρέπει, εξάλλου, να συνεκτιμήσουμε δύο θετικά και ένα αρνητικό στοιχείο στη διαδικασία της παγκοσμιοποίησης και να δράσουμε ανάλογα. Τα θετικά στοιχεία είναι :

- α) Η τάση ενίσχυσης των αποκεντρωμένων πρωτοβουλιών σε τοπικό επίπεδο που ευνοείται σημαντικά από τις νέες τεχνολογίες.

την τελευταία. Αρκεί να σκεφθούμε τη διάδοση ενιαίας γλώσσας, ενιαίων κωδίκων και κοινών προτύπων σε βάρος των ιδιαιτεροτήτων κάθε πολιτισμού.

Η σχέση αντιπαράθεσης “διαφορετικότητα εναντίον παγκοσμιοποίησης” δεν είναι ωστόσο μονόδρομος. Μπορεί να αλλάξει και να μετατραπεί σε αρμονική σχέση, αν ιδίως προβάλλουμε ένα κρίσιμο στοιχείο: Η επικοινωνία αποδεικνύεται σήμερα κατ’ εξοχήν δημιουργική διεργασία, όταν συνδέει τους διαφορετικούς, όσους δηλαδή έχουν αναπτύξει ιδιαίτερες ταυτότητες και στυλ ζωής και έχουν να “δώσουν” κάτι από τη διαφορετικότητά τους στον άλλο. Η επικοινωνία στο πλαίσιο μιας ισοπεδωτικής ομοιομορφίας θα οδηγούσε σε μια μηχανιστική κοινωνία, στην οποία η αυτονομία του ατόμου δεν θα είχε πια θέση. Η διαφορετικότητα αποτελεί ^{μια από τις αιτίες του} ανάχωμα σε μια ισοπεδωτική επικοινωνία. ^{Δίνει μια διάσταση στην επικοινωνία.}

Η σκέψη αυτή οδηγεί στο εξής συμπέρασμα: ενώ στο παρελθόν η διαφορετικότητα ήταν αποτέλεσμα του απομονωτισμού, σήμερα αποτελεί προνομιακό αντικείμενο πολιτικής. Δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι η νεοφιλελεύθερη

Σ' αυτά τα μεγάλα προβλήματα της εποχής καλείται να δώσει απάντηση η προοδευτική διακυβέρνηση.

I.

Η διασφάλιση της διαφορετικότητας σε έναν κόσμο που αλλάζει με ραγδαίους ρυθμούς αποτελεί καίριο αίτημα για την προοδευτική διακυβέρνηση. Το αίτημα αυτό ανταποκρίνεται στην ανάγκη της διαρκούς ενίσχυσης των δικαιωμάτων καθενός σε μια ανοικτή κοινωνία ελευθερίας και αλληλεγγύης.

Η διαφορετικότητα συνδέεται άρρηκτα τόσο με την υπόθεση των δικαιωμάτων όσο και με την κοινωνική αλληλεγγύη. Αυτό το μήνυμα πρέπει να περάσουμε. Ο σεβασμός του «άλλου» σε μια κοινωνία με δικαιώματα και αλληλεγγύη δεν είναι «παραχώρηση»: είναι ζωτικός όρος για την ύπαρξή της, και αυτό πρέπει να το συνειδητοποιήσουμε όλοι.

Η διαφορετικότητα φαίνεται να απειλείται στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης με την ομογενοποίηση των επικοινωνιακών πρακτικών και προτύπων, που συνοδεύουν